

[Avaleht](#) > 3 - Minu õigused kohtumenetluse ajal

3 - Minu õigused kohtumenetluse ajal

Mis juhtub enne minu asja kohtulikku arutamist?

Enne teie asja kohtulikku arutamist otsustab kohtunik teile kaitsjoni määramise üle. Tavaliselt on teil õigus saada kaitsjoni vastu vabaks. Sellest võidakse keelduda, kui te tõenäoliselt kohtumenetlusele ei ilmu, kui te olete püüdnud või proovite ähvardada tunnistajat või kui on tõenäoline, et te panete toime uue raske kuriteo.

Kui te soovite kohtus kasutada alibit (st kutsuda tunnistaja, kes ütleb, et te olite temaga kuriteo toimepanemise hetkel), käsib kohtunik teil anda [prokurörile](#) teada, kes see isik on.

Teil on õigus teada enne kohtumenetlust, milles teid süüdistatakse. Teie soovi korral tuleb teile esitada teie vastu kogutud tõendid.

Kus kohtumenetlus toimub?

Teile edastatakse selle kohtu nimi ja asukoht, kus teie asja kohtulik arutamine toimub. Kõikide kohtute eest vastutab [lirimaa kohtute amet](#), kes saab teid aidata selle kohtu leidmisel.

Väiksemaid õigusrikkumisi arutatakse piirkonnakohtutes, kus asjade üle langetavad otsuseid kohtunikud ainuisikuliselt. Raskemaid õigusrikkumisi arutatakse ringkonnakohtutes või keskkriminaalkohtutes, kus otsuse langetavad vandemehed.

Kohtuistungid on avalikud. Kuid kui süüdistatav on laps või kui tegemist on seksuaalkuriteoga seotud asjaga, on kohtuistungid kinnised.

Kas süüdistust saab kohtumenetluse ajal muuta?

Enamikel juhtudel ei saa süüdistust kohtumenetluse ajal muuta. Teatavaid süüdistusi on võimalik siiski muuta, kui see on seadusega lubatud. Näiteks, ohtlikku juhtimist käsitleva süüdistuse võib asendada hooletut juhtimist käsitleva kergema süüdistusega, kui kohtunik leiab, et te juhtisite sõidukit hooletult, kuid mitte ohtlikult.

Kui te tunnistate end kõikides süüdistuse punktides kohtumenetluse ajal süüdi, otsustab kohtunik seejärel, milline karistus määrata. Selle otsuse langetamiseks kaalub kohtunik, kui raske on kuritegu ja milline on teie isiklik olukord. See, et te tunnistasite end süüdi, peaks olema kergendav asjaolu.

Te võite end süüdi tunnistada ka vaid osades süüdistuse punktides ja väita oma süütust ülejäänud punktide puhul. Kohtunik või vandemehed langetavad otsuse neis punktides, mille te olete vaidlustanud. Seejärel määratakse teile karistus süüdistuse neis punktides, milles te end süüdi tunnistasite, ning neis punktides, milles teid süüdi mõisteti.

Millised on minu õigused kohtumenetluse ajal?

Enamiku juhtumite puhul peate te kohtumenetluse ajal kohal viibima. Kui te kohtusse ei ilmu, võib kohtunik teha määruse teie vahistamiseks ja lasta tuua teid kohtusse vahi all. Mõnikord võib kohtumenetlus jätkuda ka teie kohalolekuta ning teid võidakse süüdi mõista ka juhul, kui te kohal ei viibi.

Kui te ei saa tulla kohtusse õnnetuse või haiguse tõttu, peaksite sellest teavitama oma õigusnõustajat ja andma talle arstitõendi, mis selgitaks teie puudumist.

Teil on õigus kasutada tõlgi abi, kui te ei saa toimuvast aru. Kui te olete kurt, on teil õigus tõlkele viipekeelde.

Soovi korral on teil õigus kaitsta end kohtumenetluse käigus ise. Kui te ei saa endale õigusnõustajat lubada, võidakse ta teile määrata [kriminaalasjades antava õiguslase abi kava](#) alusel sõltuvalt sellest, kui tõsine on süüdistus. Teil on õigus õigusnõustajat ise valida. Kui te ei tea ühtegi õigusnõustajat, võib kohtunik teile nõustaja valida. Kui te ei ole oma õigusnõustajaga rahul, on teil õigus teda vahetada.

Te võite kohtumenetluse käigus soovi korral sõna võtta, kuid te ei pea seda tegema. Vande all ütluste andmisel valetamine on kuritegu.

Millised on minu õigused seoses minu vastu esitatud tõenditega?

Te võite vaidlustada teie vastu esitatud tõendid, kui need saadi ebaseaduslikult. Näiteks kui politsei sisenes teie majja läbiotsimismääruseta, siis ei lubata tavaliselt kasutada neid tõendeid, mis saadi selliselt majas viibides.

Samuti võite te asitõendid kahtluse alla seada, esitades tunnistajatele küsimusi eesmärgiga näidata, et nad valetavad või eksivad. Lisaks võite te paluda tunnistajaid, et nad esitaksid tõendeid, mis on teie kaitsmiseks asjakohased või näitavad, et prokuröri tunnistajad valetavad või eksivad.

Te võite palgata enda kasuks tõendite saamiseks eradetektiivi. Tõendid on lubatavad, kui need saadi seaduslikul teel.

Kas arvesse võetakse minu kohta karistusregistris sisalduvat teavet?

Tavaliselt ei saa kohtumenetluses arvesse võtta tõendeid teie varasemate süüdimõistmiste kohta.

Kuid kui kohtunikud kaaluvad, millist karistust teile määrata, võivad nad varasemaid süüdimõistmisi arvesse võtta. Samuti võidakse arvesse võtta kõiki varasemaid süüdimõistmisi teistes liikmesriikides.

Mis juhtub kohtumenetluse lõpus?

Kui teid mõistetakse õigeks, on kohtumenetlus läbi ja te olete vaba.

Kui teid mõistetakse süüdi või te tunnistate end süüdi, otsustab kohtunik, milline karistus teile määrata. On võimalik, et te peate tasuma rahatrahvi või kandma [vanglakaristust](#). Kohtunik võib määrata karistuse tingimisi, kui te ei pane toime täiendavaid kuritegusid.

Kohtunik võib paluda, et [kriminaaljärelevalve teenistus](#) kirjutaks enne karistuse määramist teie kohta aruande. Teenistuse ametnikud ütlevad kohtunikule, kas kriminaaljärelevalve on sobiv vahend, et käsitleda mis tahes probleeme, mis põhjustavad teie kriminaalset käitumist.

Taotluse korral võib kriminaaljärelevalve teenistus anda kohtunikule teada, kas te olete võimeline tegema üldkasulikke tööd. Seejärel võib kohtunik otsustada, et vanglakaristuse kandmise asemel peate te tegema kuni 240 tundi tasuta tööd.

Milline on kuriteohvri roll kohtumenetluse ajal?

Kuriteohver on kohtumenetluses kaasatud kui prokuröri tunnistaja. Ta annab tunnistusi selle kohta, mida ta nägi seoses teile esitatud süüdistusega.

Kui teid mõistetakse süüdi või te tunnistate end süüdi, võtab kohtunik arvesse kuriteo mõju ohvrile.

Seonduvad lingid

[Iirimaa õigusaktide andmebaas](#)

[Iirimaa ja Ühendkuningriigi kohtuotsuste andmebaas](#)

■ Viimati uuendatud: 11/05/2022

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni

teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.